

Kuva: Kaisa Uusi-Kraapo

Luomusiementuotanto

Luomuviljansiemenen käyttö ja siemenen tuotantoehdot muuttuivat vuoden 2022 alusta. Pääsääntöisesti sertifioitu luomusiemen tulee tuottaa luomuun hyväksytyllä lohkolle.

Siirtymävaiheen siementä tuotettaessa lohkon on täytettävä 12 kuukauden siirtymävaihe ennen siemenen puintia. Luomuviljelyssä siirtymävaiheen siementä saa käyttää, kun luomulisäysaineiston laadulliset ja määrälliset tarpeet eivät täyty.

Miksi luomusiemenen tuottajaksi?

- Luomusiementuottajiksi tarvitaan uusia tiloja. Sertifioidun luomusiemenen markkina kasvaa uuden luomusasetuksen ohjauksella ja uusien luomutilojen myötä.
- Parempi hinta sadolle.
- Tilan kasvivalikoiman monipuolistaminen.
- Nurmivuosien hyödyntäminen.
- Uusimmat lajikkeet käytössä.
- Saa seurata läheltä alan kehitystä.

Siementuotannon lainsäädäntö

[Siemenlaki](#)

www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190600

[EU:n siemenlainsäädäntö](#)

ec.europa.eu/food/plants/plant-reproductive-material_en

[Hukkakauralaki](#)

finlex.fi/fi/laki/alkup/2002/20020185

[Laki kasvinjalostajan oikeudesta](#)

finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20091279

Yhdistäminen luomutuotantoehtoihin

Sertifioidun luomuviljansiemenen tuotanto ei vaikuta luomun tuotantoehtojen viljelykiertovaatimuksen tai myyntikasvivaatimuksen täyttämiseen. Tilalla tulee pääsääntöisesti noudattaa normaalia 30 % palkokasvivaatimusta ja 30 % myyntikasvivaatimusta. Yksivuotisia viljakasveja voi olla kullakin lohkolta enintään kolmena vuotena peräkkäin. Samaa yksivuotista saa olla peräkkäin kahtena vuotena.

Kantasiemen

Siemenviljelyksen kantasiemenen pitää aina olla sertifioitua siementä. Sertifioidussa luomusiementuotannossa ei voi enää käyttää tavanomaista kantasiementä ilman erillistä lupaa. Toteutuneet tavanomaisen kantasiemenen käyttömäärät tulee ilmoittaa luomuvalvonnalle kunkin vuoden loppuun mennessä.

Peitatus tavanomaisen siemenen käyttö on kielletty 1.1.2022 alkaen. Kantasiemenen vakuustodistukset pitää säilyttää tilalla niin kauan, kun kantasiementä tai sen satoa on luomuyksikössä. Vakuustodistukset tarkastetaan sekä tuotantotarkastuksen että viljelystarkastuksen yhteydessä.

Siemenluokat

Tuotettavasta siemenluokasta sovitaan aina etukäteen pakkaamon/siemenliikkeen kanssa. Perussääntö on, että kantasiemen on siemenluokaltaan aina korkeampaa kuin tuotettava sato. Esim. B2-kantasiemenellä voidaan tuottaa korkeintaan B3-luokan siemensatoa. Jos viljely on perustettu kahdella eri siemenluokan siemenerällä, sato voidaan hyväksyä korkeintaan alemman siemenluokan kantasiemenen mukaan. Yleensä korkeamman siemenluokan siemensadosta maksetaan viljelijälle parempaa hintaa. Ilman erillistä lupaa samalla tilalla ei saa tuottaa samasta lajikkeesta useampaa siemenluokkaa.

Lajikerajoitukset

Tilalla saa olla viljelyksessä saman lajin eri lajiketta, joka ei ole siementuotannossa. Poikkeuksena ovat auringonkukka, rapsi ja rypsi, joista kustakin saa tilalla olla siementuotantoa vain yhdestä lajikkeesta kerrallaan. Nurmi- ja nurmipalkokasveilla sekä pellavalla suositellaan vain yhden lajikkeen viljelemistä kerrallaan.

Tilalla ei kuitenkaan saa olla siemenviljeltävästä lajikkeesta muita viljelyksiä, joista korjataan tuleentunut siemensato. Jos aiotaan tuottaa tietystä ohralajikkeesta esimerkiksi mallasta ja siementä, on mallasviljely perustettava vähintään yhtä korkealla siemenluokalla kuin varsinainen siemenviljelyskin. Maltaaksi aiotut lohkot viljelystarkastetaan samoilla kriteereillä kuin siemenviljelylohkotkin. Niitettävä rehut tuotanto on kuitenkin mahdollista, kunhan kasvusto niitetään ennen tuleentumista.

Siemensopimuksissa pakkaamon/siemenliikkeen kanssa voidaan sopia tiukempia ehtoja näiden kansallisen lainsäädännön vähimmäisvaatimusten sijaan.

Pääsääntö on, että yhdeltä lohkolta voidaan korjata vain yhden lajin siemensato. Esimerkiksi tukikasvien tai aluskasvien/kerääjäkasvien käytössä tämä on hyvä huomioida.

Hukkakauravaatimukset

Kasvulohkosta, jolla havaitaan hukkakauraa, muodostetaan Ruokaviraston ja kunnan rekisteriin hukkakauran tarkkailulohko. Jotta siementuotanto tilalla on ylipäänsä mahdollista, hukkakaurarekisterissä saa olla enintään neljä tarkkailulohkoa. Vuosittaisessa siemenviljelysten viljelystarkastuksessa voi löytyä hukkakauraa siemenviljelykseltä enintään kahdelta kasvulohkolta, jolloin vain puhtaisten kasvulohkojen sato hyväksytään ja hukkakauralöydösten lohkot hylätään. Hukkakaurayksilöitä saa löytyä kaikilta tilan siemenviljelyksiltä yhteensä enintään kahdeksan yksilöä. Jos hukkakauralöydös on yli kahdeksan yksilöä useammalta kuin kahdelta lohkolta, kaikki tilan siemenviljelykset hylätään.

Hukkakaurarekisterissä olevalla tarkkailulohkolla ei voi viljellä siementuotettavaa lajiketta eikä kauraa. Koko tilan kaikki siemenviljelykset hylätään, jos tarkkailulohkolla viljellään kauraa. Tarkkailulohko pitää puhtaaksitarkastuttaa kahtena peräkkäisenä vuotena ja todeta hukkakaurattomaksi, jotta tarkkailulohkokomerkinnän saa poistettua Ruokaviraston rekisteristä ja lohkon saa ottaa takaisin siementuotantoon. Puhtaaksitarkastusta haetaan Vipu-palvelusta tukihaun yhteydessä. Tarkkailulohkolle voi hakea Ruokavirastosta poikkeuslupaa, jolloin peruslohkoa ei lasketa mukaan siemenviljelyä rajoittavien tarkkailulohkojen kokonaismäärään.

Naapurin lohkolta havaittu hukkakaura ei vaikuta siemenviljelyksen hyväksymiseen tai hylkäämiseen, vaikka se lisää hukkakauran esiintymisen riskiä siemenviljelyksellä.

Sadonkorjuu

Siementuotantolohko voidaan puida vasta sitten, kun viljelytarkastus on lohkolla tehty. Jos viljelytarkastuksessa on hylätty lohkon osa tai kokonainen lohko, näiden satoa ei missään tapauksessa puida muiden lohkojen kanssa yhteen. Epävarmoissa tapauksissa lohkojen erilleen puinti on suositeltavaa. Tässä tapauksessa myös varastointi tehdään erillään erien osalta. Sekoittaminen aiheuttaa koko siemenviljelyksen sadon hylkäyksen.

Kuljetus

Siirrettäessä siemenerä kunnostukseen on huolehdittava, että sekaantumista ei tapahdu. Ajoneuvon lavan tulee olla puhdistettu ja kuorman tulee olla hyvin peitetty.

Säkkien tulee olla täysin puhtaat ja erityisesti vanhoista merkinnöistä vapaita. Sekavat merkinnät suursäkeissä saattavat aiheuttaa viljelysten satojen sekaantumista ja jopa lajikesekaannuksia.

Tavoitteellinen sertifioidun siemenerän koko

Siementarkastuksesta ja siemenerän sertifioinnista tulevat peruskustannukset, jotka ovat tarkoituksenmukaista jakaa mahdollisimman suurella kilomäärällä. Viljoilla tavoitteellinen siemenerän koko on 30 000 kiloa. Käytännössä se tarkoittaa noin kymmenen hehtaarin viljelystä.

Nurmisiemenillä maksimi, ja samalla tavoitteellinen eräkoko on 10 000 kiloa. Apiloilla erän järkevänä miniminä voidaan pitää tuhatta kiloa, timoteilla ja nadoilla 3 000 – 4 000 kiloa.

Siirtyminen siementuottajaksi

Ei hukkakauran tarkkailulohkoja (asiasta enemmän Hukkakaura-tietokortilla).

Yhteys pakkaajaan

- Katselmus olosuhteista (oma puimuri, kuivuri ja tuotantoon soveltuvat varastot, viljelyhistoria ja lohkojen valinta)
- Sopimus tuotannosta
- Kantasiemen
- Vuosittain tarkastus, jonka pakkaamo tilaa Ruokavirastolta
- Ennakonäyte pakkaamolle
- Siemenerän toimitus
- Seuraavan vuoden suunnitelmat

Siementuotanto vaatii tarkkuutta kaikissa työvaiheissa ja on varattava aikaa mahdolliseen vieraiden lajien ja rikkaruohojen kitkemiseen.

[Linkki Ruokaviraston sivuille siementuotannon ohjeisiin.](#)